

Van harte welkom in deze viering waarin we uitgenodigd worden om met elkaar op weg te gaan. Moge Gods zegen met ons zijn. In de naam van de Vader, de Zoon, en de Heilige Geest. Amen.

Openingswoord

Het is de eerste zondag in november, en tevens Willibrordzondag. Willibrord is de patroon van de christenen in Nederland, katholieken en protestanten. Op deze zondag wordt daarom bijzondere aandacht gevraagd voor de oecumene, het streven naar eenheid onder alle christenen.

En nog maar een paar dagen geleden hebben we onze dierbare overledenen herdacht. Die we verloren hebben, maar die altijd blijven waar wij zijn. Die ons hun liefde hebben gegeven, en aan wie wij ónze liefde hebben gegeven. Maar we zullen ons ook wel eens afvragen of we daarin tekort zijn geschoten, ons hebben laten afleiden.

Ook het volk van Israël krijgt te maken met afleidingen. Na de Babylonische gevangenschap stonden zij voor een nieuw avontuur, in een vruchtbaar land, Kanaän. Een land van mogelijkheden, van melk en honing, voedzaam en aangenaam. Maar zij horen: juist daar zullen uiterlijkheden de aandacht opeisen. Wees dan ontvankelijk voor waar het écht om gaat. Herinner je het allereerste gebod: het gebod van de liefde (daarover gaat het in de lezingen van vandaag).

Laten we proberen die liefde alvast te voelen. Zoals wanneer je, in de kille novembermaand, de ochtendzon tegemoet gaat. Het licht opvangt in je ogen, de warmte voelt op je gezicht. De zon die je kleedt en omhult. Je koestert dat moment, omdat je mag zijn wie je bent.

Stellen we ons open voor de warme bron in ons leven.

Maken we het een moment stil in onszelf en vragen wij God om vergeving voor waar wij tekortschieten.

Overweging

Deuteronomium 6: 2-6; Marcus 12: 28b-34

Stelt u zich eens voor, u bent op een bijeenkomst en iedereen heeft wat te vertellen: over de vakantie, over diverse verplichtingen, of over activiteiten en verantwoordelijkheden waardoor je erg druk kunt zijn. Situaties waarin gewoontes overheersen, waar regels en verwachtingen gelden. Totdat iemand - die heeft staan luisteren - opeens een vraag stelt: Wat is het beste dat je is overkomen op vakantie? Wat inspireert jou in je werkzaamheden? Is er iets wezenlijks blijven liggen door de drukte van elke dag?

We hebben tijd nodig om zo'n vraag te beantwoorden. We kunnen dan niet putten uit onze bron van acties, afspraken, uiterlijke daden. Er wordt iets gevraagd over onze innerlijke gesteldheid, onze bezieling. Die spanning tussen uiterlijkheden en innerlijke gesteldheid komen we ook tegen in de evangelielezing.

Voorafgaand aan de lezing van vandaag gaat het over een groep schriftgeleerden. Bijbelkenners. Onderwijzers in het stipt naleven van de wetten (613). Ze proberen bij Jezus een ongeoorloofde uitspraak uit te lokken. Hij is iemand die lastert in hun ogen: Zo zegt hij dat iemands zonden worden vergeven, hij eet en drinkt met tollenaars en zondaars. Maar de mensen luisteren naar Jezus. Hij lijkt te begrijpen waar het om gaat in het leven.

Een van die schriftgeleerden heeft staan luisteren, en hij vindt dat Jezus 'rake' antwoorden geeft. Als een leraar die spreekt met gezag, hij kijkt achter de wet. De man is geïntrigeerd, begint te twijfelen aan zijn eigen opvattingen. Of, misschien had hij al langer onvrede met de krampachtige naleving van voorschriften, en voelt hij zich eindelijk begrepen. Als ik nou eens vraag: wat is het allereerste gebod? We hebben het over zoveel geboden, maar wat is de essentie? Waar gaat het nu eigenlijk om?

Jezus' antwoord ligt voor de hand. Hij citeert de tekst die Hij goed kent, die iedere vrome Jood dagelijks bidt. Ook vandaag de dag zijn het nog steeds de openingswoorden van het centrale gebed van het Jodendom: "Hoor Israel! De Heer onze God is de enige Heer. Gij zult de Heer uw God beminnen met geheel uw hart, geheel uw ziel, geheel uw verstand en geheel uw kracht". Maar, wat opvallend is, Jezus voegt er meteen aan toe: "Gij zult uw naaste beminnen gelijk uzelf. Twee onderdelen die aan elkaar gelijk zijn en niet buiten elkaar kunnen. De verticale en de horizontale liefde kun je niet uit elkaar halen, schijnt Jezus te willen zeggen.

Maar liefhebben doe je toch niet op bevel? En God beminnen, hoe moet dat? Hij is onzichtbaar en onzegbaar, zo zongen we in het openingslied. God, de Eeuwige, ziet misschien op een speciale manier. Niet om in bezit te nemen maar om ruimte te geven. En wanneer we die ruimte ervaren, dan is God beminnen zien dat je er mag zijn, ook al ben je begrensd. Je hoeft niet uit te leggen. Je mag je verhaal vertellen. Je wordt bemoedigd, je bent op de goede weg. Door God te beminnen gaan we zorgvuldig om met onszelf, met de

medemens die is zoals wij, en met de schepping. En dan is 'Bemin uw God' geen gebod, maar een geschenk, bedoeld om door te geven. Het is dát doen waarvan je weet dat je het moet doen, onverdeeld, en met aandacht.

Aandacht maakt ruimte die de ander bezetten mag, het scheidt een 'tussenruimte' die verbindt. Maar dat vraagt zorgvuldigheid. Vergelijk het met wat een beeldhouwer zegt: "Je moet goed naar een steen kijken, proberen te begrijpen, is de steen daar harder of zachter, breekt het anders af? Een steen is ook een opeenstapeling van nuances, je moet de moeite nemen om hem te begrijpen".

Zo ga je ook met de ander om. De juiste aandacht, oprechte woorden, daar leeft een mens op. En wat van binnenuit komt, daarin kun je niet bedriegen. Dan wordt het zoals staat in het boek Spreuken: "Een woord op het juiste moment gesproken, is als gouden appels op een zilveren schaal".

Onze schriftgeleerde staat nog wat te mijmeren en herhaalt wat Jezus gezegd heeft. Ja, bemin God en de naaste gelijk uzelf. Die twee geboden naleven is belangrijker dan alle offers waarmee we God eren. Hij heeft het echt begrepen. Hij kan het oude loslaten en 'een nieuw mens' worden. En dan zegt Jezus: "Gij staat niet ver af van het koninkrijk Gods", van de wereld zoals deze oorspronkelijk bedoeld is. Jezus kijkt naar de weg die iemand al heeft afgelegd, niet naar hoever hij nog te gaan heeft. Hij gunt mensen de tijd om te zoeken, om te groeien in liefde. Hij eist geen volmaaktheid. Maar ga wel op weg. De ochtend in. De zon tegemoet.

Cecile Kuijpers

4/11/2018

Voorbeden

Barmhartige God,

Bidden we dat het wáár wordt in het leven van velen:
dat liefde mag gelden als grondregel van het bestaan.

- Voor de kerken en geloofsgemeenschappen.

Dat in de oecumene wegen van eenheid ontstaan
door samen te bidden, samen te vieren,
samen mensen in nood nabij te zijn.

[stilte]

Laat ons zingend bidden...

-Voor allen die verantwoordelijkheid dragen in de Kerk.

Dat zij niet alleen aandacht hebben voor regels,
maar Gods liefde en zorg centraal stellen
in hun ontmoeting met mensen.

[stilte]

Laat ons zingend bidden...

-Voor alle soorten van intermenselijke relaties.

Dat de liefde de ziel ervan mag zijn,
en dat zij haar uitwerking mag vinden
in een huis van vriendschap en vrede.

[stilte]

Laat ons zingend bidden...

-Voor ons allen hier bijeen.

Dat het een samenzijn van genade mag zijn,
waarbij Gods warme adem ons vervult
met oprechte aandacht voor de wereld om ons heen.

[stilte]

Laat ons zingend bidden...